За авіакадри

№ 10
2 листопада 2026 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

Газета виходить із жовтня 1930 р.

ВІТАЄМО ЛАУРЕАТІВ ДЕРЖАВНИХ НАГОРОД!

Указом Президента України № 1019/2026 «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня працівників освіти» вшановано представників Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».

Андрію ГУМЕННОМУ, проректору з навчально-педагогічної роботи, присвоєно почесне звання «**Заслужений працівник освіти України**», а Володимиру ЛУКІНУ, завідувачу кафедри інформаційно-комунікаційних технологій імені О. О. Зеленського, — «**Заслужений діяч науки і техніки України**». Ці високі державні відзнаки стали визнанням багаторічної сумлінної праці Володимира Васильовича й Андрія Михайловича, їхньої відданості обраній справі, професіоналізму й вагомого внеску в розвиток освіти і науки, зміцнення наукового потенціалу ХАІ.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №1019/2026

5 жовтня професор Володимир ЛУКІН узяв участь в урочистостях із нагоди професійного свята. Церемонія відбулася за участі Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО, Міністра освіти і науки України Андрія БУТЕНКА й керівників провідних наукових і освітніх установ країни. Під час заходу вшанували освітян і науковців, чия праця сприяє розвитку української освіти й науки. Глава держави особисто вручив Володимиру Васильовичу ЛУКІНУ державну нагороду, відзначивши його багаторічну наукову діяльність і значні професійні здобутки.

Щиро вітаємо Володимира Васильовича й Андрія Михайловича з високими державними нагородами! Бажаємо нових наукових відкриттів і професійних звершень! Нехай кожна нова перемога примножує здобутки університету «ХАІ»! Пишаємося нашими колегами!

НАУКОВЕЦЬ ХАІ СЕРЕД НАЙКРАЩИХ У СВІТІ

Доцент кафедри математичного моделювання та штучного інтелекту ХАІ, голова правління Українського науково-освітнього ІТ-товариства Дмитро ЧУМАЧЕНКО п'ятий рік поспіль входить до міжнародного рейтингу *Top 2% Scientists*, який укладають Стенфордський університет і видавництво *Elsevier*.

Цьогоріч науковець уперше представлений не лише в рейтингу за однорічними показниками, а й у кар'єрному рейтингу, що відображає сукупний науковий внесок дослідника за весь період діяльності. Рейтинг формується на основі комплексу наукометричних показників, як-от цитованість наукових праць, авторський внесок у спільні публікації та рівень самоцитування. Такий підхід дає змогу оцінювати не лише публікаційну активність ученого, а й вплив досліджень на наукову спільноту.

За словами Дмитра ЧУМАЧЕНКА, поява в кар'єрному рейтингу — передусім свідчення довгострокової значущості наукових результатів у галузі інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема штучного інтелекту й оброблення зображень. Водночас він наголошує, що за цими досягненнями стоїть спільна робота команди, колег і співавторів.

Вітаємо Дмитра з вагомим досягненням, що засвідчує міжнародне визнання його багаторічної наукової діяльності! Бажаємо нових ідей, успішних досліджень і подальших професійних здобутків!

НАГОРОДИ

ВІДЗНАКИ ЗА ПРОФЕСІОНАЛІЗМ І ВНЕСОК У РОЗВИТОК УКРАЇНИ

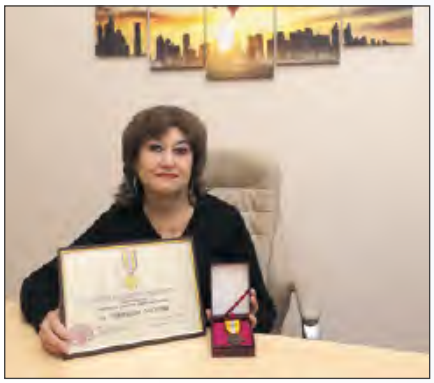
20 жовтня під час засідання ректорату відбулося нагородження працівників університету. Ректор ХАІ Олексій ЛИТВИНОВ привітав колег і під оплески вручив відзнаки за вагомий внесок у розвиток освіти й науки, високий професіоналізм і плідну наукову й педагогічну діяльність. **Подякою Голови Верховної Ради України** нагороджено Тетяну БОНДАРЄВУ — учену секретарку Національного аерокосмічного університету, кандидатку технічних наук, доцентку. **Подяку Харківського міського голови** за багаторічну сумлінну працю, плідну науково-дослідну діяльність і вагомий внесок у розвиток освіти й науки в умовах воєнного стану отримав Анатолій ШОСТАК — доцент кафедри кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій.

Окрему відзнаку Міністерства оборони України «**За сприяння обороні**» вручено проректорці з наукової роботи ХАІ Світлані ДОМБРОВСЬКІЙ. Ця нагорода — визнання вагомого особистого внеску Світлани Миколаївни в зміцнення обороноздатності України, зокрема в забезпечення атестації наукових кадрів для сектору безпеки й оборони, а також організацію та проведення актуальних наукових досліджень.

Спільнота ХАІ щиро вітає колег із заслуженими нагородами! Дякуємо за професіоналізм, відданість справі, працю на благо університету й України. Бажаємо нових здобутків, наснаги й мирного неба!

ДЕРЖАВНІ СТИПЕНДІЇ ДЛЯ НАУКОВЦІВ ХАІ

За результатами рейтингування в Національній системі дослідників України науковцям Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» призначено державні стипендії.

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 29 жовтня 2026 року № 1857 у межах першої хвилі державні стипендії призначено 1934 науковцям і науково-педагогічним працівникам України. МОН повідомляє, що загалом передбачено 2650 стипендій. Розмір щомісячної виплати становитиме 10 000 гривень, а період виплат триватиме із жовтня 2026 року до вересня 2028 року.

Серед стипендіатів — представники ХАІ за кількома напрямами!

За напрямом «Інформаційні технології та електроніка»:

- Тріщ Роман Михайлович — завідувач кафедри мехатроніки та електротехніки, доктор технічних наук, професор;
- Коваленко Богдан Віталійович — старший викладач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій імені О. О. Зеленського, доктор філософії (PhD);
- Харченко Вячеслав Сергійович — професор кафедри кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій, доктор технічних наук, професор;
- Фесенко Герман Вікторович — професор кафедри кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій, доктор технічних наук, професор;
- Попов Анатолій Владиславович — професор кафедри аерокосмічних радіоелектронних систем, доктор технічних наук, доцент;
- Кривенко Сергій Станіславович — старший науковий співробітник кафедри інформаційно-комунікаційних технологій імені О. О. Зеленського, доктор технічних наук, старший дослідник;
- Клюшніков Ігор Миколайович — завідувач кафедри кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник;
- Дергачов Костянтин Юрійович — завідувач кафедри систем управління літальними апаратами, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник.

За напрямом «Механіка, механічна інженерія та машинобудування»:

- Шипуль Ольга Володимирівна — професорка кафедри технології виробництва літальних апаратів, докторка технічних наук, професорка;
- Шорінов Олександр Володимирович — доцент кафедри технологій виробництва авіаційних двигунів, кандидат технічних наук, доцент.

За напрямом «Безпечна, чиста енергетика та енергоефективність»:

- Хом'як Едуард Анатолійович — доцент кафедри мехатроніки та електротехніки, доктор філософії (PhD).

За напрямом «Гуманітарні науки і мистецтво»:

- Шленьова Марина Геннадіївна — виконувачка обов'язків завідувачки кафедри української мови та мовної комунікації, кандидатка філологічних наук, доцентка.

За напрямом «Національна безпека і оборона» державну стипендію також призначено представнику університету. Його персональні дані не оприлюднюються з міркувань безпеки.

Вітаємо колег із призначенням державних стипендій! Бажаємо успішної реалізації наукових проєктів, нових дослідницьких результатів і подальшого професійного розвитку. Дякуємо за внесок у наукову діяльність університету й розвиток української науки!

ВСЕСВІТНІЙ ТИЖДЕНЬ КОСМОСУ В ХАІ

Щороку з 4 до 10 жовтня світ відзначає Всесвітній тиждень космосу — міжнародну подію, що об'єднує всіх, хто цікавиться космосом, наукою, технологіями й майбутнім людства.

Для ХАІ ця дата має особливе значення. Саме 4 жовтня 1957 року було запущено перший штучний супутник Землі — це ознаменувало початок космічної ери. Університет і його випускники зробили вагомий внесок у розвиток ракетно-космічної галузі, тож долучення до цієї міжнародної ініціативи є продовженням наших традицій.

На факультеті ракетно-космічної техніки святкування традиційно розпочалося семінаром для першокурсників, який щороку організовує кафедра конструкцій і проєктування ракетної техніки. Цьогорічна тема — «Інженерні рішення. Їх впливи та наслідки». Свої доповіді представили студенти першого, другого й четвертого факультетів:

- Ярема ВОРОБЕЙ, група 410 — «Багаторазові ступені SpaceX: дешевший космос і його неочікувані наслідки»;
- Микита ОТРАЩЕНКО, група 111 — «Багаторазові космічні ракети-носії»;
- Поліна КУКУРУЗА, група 411 — «Боротьба з космічним сміттям»;
- Єлизавета ТАРАСЕНКО, група 411 — «Автономна навігація космічних апаратів»;
- Єгор МЕДВЕДЬ, група 214 — «Від першого штучного супутника до сучасної космічної обсерваторії *Nancy Grace Roman:* 69 років технологічного розвитку»;
- Поліна РЄПЕЦЬКА, група 411 — «CubeSat: мініатюрні супутники».

Семінар відбувся в змішаному форматі за участі викладачів, завідувачів кафедр і представників деканату факультету. Першокурсники продемонстрували ґрунтовну підготовку, упевнено презентували свої дослідження й активно долучалися до обговорення.

Ще однією подією тижня стала відкрита лекція «Від першого супутника до космосу майбутнього», яку 9 жовтня факультет ракетно-космічної техніки організував для учнів 9–11 класів. Викладачі й науковці ХАІ запросили школярів у захопливу подорож космічною історією людства.

Вітаємо наших першокурсників із першими науковими виступами! Дякуємо викладачам за підтримку й організацію пізнавальних заходів! Нехай інтерес до космосу перетворюється на нові знання, сміливі ідеї та власні інженерні відкриття!

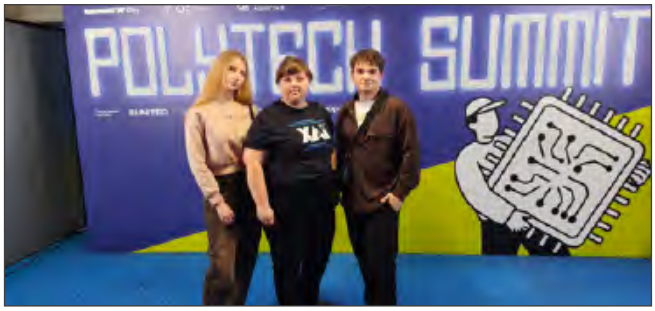
ХАІ НА МОЛОДІЖНИХ ФОРУМАХ

У жовтні представники ХАІ взяли участь у двох масштабних заходах, присвячених майбутньому молоді, розвитку освіти, співпраці з бізнесом і відновленню України.

17 жовтня в Києві відбувся *PolyTECH Summit 2026*, який об'єднав представників технічних університетів, технологічних компаній, бізнесу й державних установ. ХАІ представляли доцентка кафедри мехатроніки та електротехніки Вікторія БУРДЕЙНА й студенти кафедри.

Учасники саміту обговорили актуальні виклики інженерної освіти, взаємодію університетів із роботодавцями, дуальне навчання, студентські стартапи й кар'єрні перспективи молодих фахівців. Програма також передбачала знайомство з технологічними компаніями, їхніми розробками й можливостями стажування та працевлаштування.

21 жовтня адміністрація та здобувачі освіти ХАІ долучилися до форуму «Розбудова держави в умовах правового режиму воєнного стану та відновлення міста очима студентства». У заході взяли участь ректор Олексій ЛИТВИНОВ, проректорка з наукової роботи Світлана ДОМБРОВСЬКА, голова профспілки здобувачів освіти Шамсійя МУСАЄВА, голова студентської ради Максим КАЛАШНІКОВ і представники профбюро факультетів.

Форум став майданчиком для діалогу студентства з представниками влади, бізнесу й освітньої спільноти. Учасники обговорили відновлення й розвиток Харкова, розбудову держави в умовах воєнного стану, роль молоді в цих процесах, а також можливості професійного становлення й працевлаштування. Програма охоплювала три панельні дискусії: розвиток міста й держави, досвід студентського самоврядування й молодіжні ініціативи, а також відкритий діалог.

Обидва заходи — нагода обмінятися досвідом, налагодити професійні контакти й краще зрозуміти запити сучасного ринку праці й суспільства. Для студентів це можливість побачити перспективи професійної реалізації, долучитися до обговорення майбутнього своєї країни й усвідомити власну роль у її розвитку. ХАІ підтримує активну участь молоді в суспільному житті, професійному діалозі й формуванні технологічного майбутнього України.

ЖИТТЯ УНІВЕРСИТЕТУ

ВІЗИТ ПРЕДСТАВНИКА МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

12 жовтня ХАІ відвідав генеральний директор директорату вищої освіти та освіти дорослих Міністерства освіти і науки України Олег ШАРОВ.

Під час візиту ректор ХАІ Олексій ЛИТВИНОВ представив освітній і науковий потенціал університету, зокрема захищений простір, навчальні аудиторії та лабораторії, наукові центри, музей, виставкову залу, а також відновлені аудиторії. Продовжилася зустріч у конференц-залі *Open Sky*, де зібралися викладачі, науковці й співробітники університету. Олег ШАРОВ презентував доповідь «Вища освіта України: стратегічні зміни в умовах війни», у якій окреслив ключові напрями державної політики у сфері вищої освіти, стратегічні пріоритети її розвитку й підбив підсумки вступної кампанії 2026 року, зокрема в Харківській області.

Особливо цінною стала можливість відкритого діалогу після доповіді: представники ХАІ мали змогу поставити запитання безпосередньо представнику Міністерства освіти і науки України й отримати фахові відповіді з актуальних питань діяльності університету, зокрема щодо акредитації освітніх програм, сертифікації та інших важливих аспектів функціонування системи вищої освіти.

РОЗВИВАЄМО ПАРТНЕРСТВА ЗАДЛЯ НАУКИ, ОСВІТИ Й ІННОВАЦІЙ!

У жовтні ХАІ уклав низку угод, спрямованих на посилення практичного складника освіти, розвиток наукових досліджень і впровадження сучасних інженерних рішень.

16 жовтня ХАІ та Приватна науково-виробнича фірма «Анкор-Теплоенерго» підписали Меморандум про співпрацю та взаємодію. Документ передбачає спільну роботу над розвитком освітнього, наукового й виробничого потенціалу, упровадженням інновацій у теплоенергетиці й зміцненням енергетичної безпеки України.

Під час зустрічі ректор ХАІ Олексій ЛИТВИНОВ і директор підприємства Кирило ГУРОВ визначили основні напрями взаємодії: організацію виробничої практики й стажування студентів, спільні науково-технічні розробки, виконання практичних замовлень підприємства й обмін досвідом у сфері енергобезпеки.

Ще одним кроком стало підписання 26 жовтня ліцензійної угоди з міжнародною компанією *SoftInWay, Inc.* Документ, підписаний ректором ХАІ Олексієм ЛИТВИНОВИМ, надає університету право використовувати програмний комплекс *AxSTREAM®* на некомерційній основі в освітньому процесі й науково-дослідній роботі кафедри теорії авіаційних двигунів. У підписанні також узяли участь завідувач кафедри Олег КІСЛОВ і декан факультету авіаційних двигунів Юрій ШИРОКИЙ. *AxSTREAM®* — багатодисциплінарна інженерна платформа для проєктування, аналізу й оптимізації турбомашин і теплогідравлічних систем. Її використання дасть змогу студентам і викладачам працювати із сучасними інструментами, які застосовують у міжнародній інженерній практиці.

Обидва партнерства відкривають нові можливості для поєднання академічних знань із реальними виробничими завданнями, розширення наукової співпраці й підготовки конкурентоспроможних фахівців для авіаційної та енергетичної галузей.

ХАІ послідовно розвиває взаємодію з бізнесом, щоб сучасна освіта, наукові розробки й потреби виробництва доповнювали одне одного й працювали на технологічне майбутнє України.

СПОРТ

ОСІННІЙ КУБОК ХАІ

Профспілка здобувачів освіти й студрада організували перший із 2020 року турнір з волейболу, у якому взяли участь вісім команд із семи факультетів університету й команда ІТ-коледжу ХАІ. Коледж активно бере участь у всіх заходах, які проводять в університеті для здобувачів освіти.

У офлайн-форматі на волейбольному майданчику ХАІ зібралися як гравці, так і вболівальники. Для багатьох це було вперше, але бажання опанувати гру й підкорити поле стали вирішальними.

Тиждень тренувальних ігор і три дні турніру — яскрава й напружена робота кожної команди. Видовищний фінал, де інтрига трималася до останньої секунди. Наші студенти подарували глядачам справжні емоції, незабутні враження й відчуття причетності до великої спортивної події.

Нагородження учасників провели проректор з адміністративно-господарської діяльності Геннадій ДЕРКАЧІВСЬКИЙ, голова профспілки Шамсійя МУСАЄВА й представник БФ «Долоньки миру» Дмитро ГОРЯЧКОВСЬКИЙ. Усі учасники отримали подарунки від профспілки, адміністрації університету, а також спортивний одяг від фонду.

Вітаємо учасників турніру «Осінній кубок ХАІ» 2026 року — команди першого, п'ятого, шостого, сьомого факультетів. IV місце виборов другий факультет, III місце — ІТ-коледж ХАІ, II місце — четвертий факультет, а I місце посів третій факультет. Нагорода «Найкраща група підтримки» також дісталася третьому факультету. Кубок знайшов свого переможця!

ЯК ЦЕ БУЛО

Жовтень 2026 року запам'ятається кожному, хто вперше вийшов на волейбольний майданчик ХАІ. І це вже історична подія — спортивний турнір, який об'єднав молодь університету. Найголовніше, що спортивні майданчики ХАІ знову наповнюються життям, гучно скандуючи командні гасла молодих голосів наших здобувачів освіти. Упевнені, що спорт є невіддільним складником студентського життя. Таким був спортивний старт для студентів першого курсу. А вже в листопаді планується турнір з футболу.

Спорт як важливий елемент командотворення, лідерства, соціалізації, здорового способу життя й незабутніх спогадів про навчання в університеті.

Дякуємо адміністрації університету за сприяння! Дякуємо БФ «Долоньки миру» за підтримку молоді!

ХАІ ВІДНОВЛЮЄТЬСЯ: ЖИВЕМО Й ПРАЦЮЄМО ДАЛІ!

З початком повномасштабного вторгнення студентське містечко ХАІ змінило своє призначення. Понад тисяча людей, які через війну втратили звичне життя й були змушені залишити домівки на Харківщині, Луганщині й Донеччині, знайшли прихисток у гуртожитках університету. Для багатьох гуртожитки стали новою домівкою.

Відтоді ХАІ докладає значних зусиль, щоб створити для мешканців належні побутові умови, облаштувати безпечні простори й зробити життя комфортнішим. Тривають ремонти й оновлення приміщень, зокрема зараз ремонтні роботи ведуть у гуртожитку ХАІ-7. **Щиро дякуємо благодійному фонду «СХІД-СОС»** за фінансову підтримку проєкту, **ТОВ «АРТ ПРОМ ДЕВЕЛОПМЕНТ»** — за виконання ремонтних робіт, а **команді студентського містечка ХАІ** — за організацію процесів і щоденну турботу про мешканців.

Не менш важливою є робота з відновлення самого університету. 12 жовтня, під час чергової ворожої атаки на Харків, один із безпілотників влучив у район спортивного манежу ХАІ. І знову університетські працівники взялися до роботи, щоб якнайшвидше повернути пошкоджені об'єкти до життя. Завдяки професіоналізму, майстерності й згуртованості господарських і ремонтних служб ХАІ університет продовжує відновлюватися навіть у надзвичайно складних умовах.

Це досвід прифронтового університету, який не зупиняється перед викликами війни, продовжує працювати, дбати про людей і розвиватися. За кожним відремонтованим приміщенням, відновленим об'єктом і створеним комфортним простором стоїть велика щоденна праця команди.

Особлива нагода подякувати колегам — три роки тому посаду проректора з адміністративно-господарської діяльності обійняв Геннадій ДЕРКАЧІВСЬКИЙ. **Геннадію Анатолійовичу**, ці результати — найкраще свідчення Вашої роботи й злагодженої діяльності всієї команди. Бажаємо сил, наснаги й нових успішних справ!

Дякуємо всім, хто долучається до відновлення ХАІ: партнерам, керівникам підрозділів, працівникам ремонтних і господарських служб і кожному, хто своєю працею допомагає університету вистояти.

АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ

Наприкінці жовтня в ХАІ відбулися заходи, присвячені розвитку наукового потенціалу молоді й вдосконаленню військової підготовки здобувачів освіти. Зокрема, університет приймав аспірантів першого року навчання, які завітали разом зі своїми науковими керівниками. Проректорка з наукової роботи Світлана ДОМБРОВСЬКА розповіла про організацію наукової діяльності, наголосила на важливості мотивації молодих дослідників, їхньої активної участі в житті університету й інтеграції в академічну спільноту. Зустріч стала відкритим майданчиком для запитань, обміну думками й обговорення перших кроків наукового шляху.

29 жовтня відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми національного спротиву та військової підготовки здобувачів освіти у сучасних умовах». Представники цивільних і військових закладів вищої освіти, науковці, фахівці сектору безпеки й оборони обговорили актуальні виклики організації військової підготовки й навчання основ національного спротиву. У центрі уваги були якість освітніх програм, кадрове забезпечення, нормативно-правове регулювання, розвиток навчально-матеріальної бази й впровадження практичного військового досвіду в освітній процес. Особливу увагу приділили взаємодії цивільної та військової освіти. Конференцію організовано за участі провідних закладів вищої освіти Харкова й інших міст України, комітету з питань військової освіти Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти й за підтримки Харківської обласної військової адміністрації.

Обидві події об'єднала спільна мета — розвиток освітнього й наукового потенціалу університетської спільноти, посилення взаємодії та пошук ефективних рішень для підготовки фахівців, здатних відповідати на виклики сьогодення.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

ХАІ НА МАСШТАБНИХ МІЖНАРОДНИХ ЗАХОДАХ

Представники ХАІ долучилися до низки масштабних міжнародних заходів у Німеччині, Вірменії, Чехії та Греції. Участь у них стала можливістю представити наукові розробки університету, обмінятися досвідом із закордонними колегами, обговорити актуальні технологічні виклики й розширити міжнародну співпрацю.

Науковці й представники університету взяли участь у *INTERGEO 2026* у Мюнхені — одній із провідних світових подій у сфері геоінформаційних технологій, геодезії та дистанційного зондування Землі. Захід об'єднав понад 18 600 фахівців зі 121 країни. ХАІ представили доцент Сергій АНДРЄЄВ, студентка Юлія АНДРУХ і випускник університету, засновник і очільник ТОВ «Навігаційно-геодезичний центр» Олександр ГОРБ. У центрі уваги були GeoAI, GNSS-позиціонування, цифрові двійники, мобільне сканування й автоматизація оброблення просторових даних.

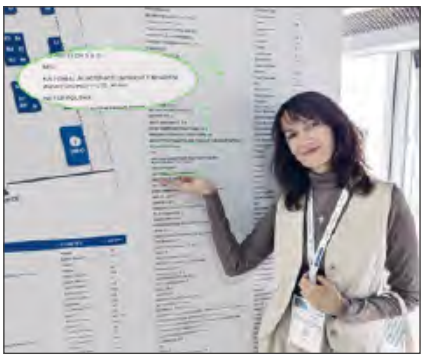
У Брно на *Aerospace & Defense Meetings Brno 2026* ХАІ представили професорка Ольга БУТЕНКО й доцентка Інеса КРАСОВСЬКА з кафедри геоінформаційних технологій та космічного моніторингу Землі. Міжнародна B2B-конвенція об'єднала представників авіаційної, космічної та оборонної галузей. Учасники обговорили сталий розвиток авіації в межах сесії *Clean Aviation*, інновації та перспективи космічного сектору на *Space Suppliers Summit Brno*.

До міжнародного наукового діалогу з питань безпеки критичної інфраструктури долучилися й науковці кафедри кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій (503) — професор Вячеслав ХАРЧЕНКО й доцент Олег ІЛЛЯШЕНКО. На конференції НАТО за програмою *Science for Peace and Security (SPS/ARW)* у Єревані вони представили дослідження щодо застосування штучного інтелекту, гарантоздатності безпілотних систем, кібербезпеки й функційної безпечності кіберфізичних систем. Захід зібрав понад 40 фахівців із 10 країн. Важливою частиною візиту стала зустріч у Посольстві України у Вірменії з послом Валерієм ЛОБАЧЕМ, під час якої обговорили перспективи наукової співпраці з вірменськими фахівцями.

Важливою подією стала й *16-та міжнародна науково-технічна конференція IEEE DESSERT 2026*, що відбулася на грецькому острові Корфу. Її співорганізаторами виступили науковці ХАІ й провідні університети України, Греції та Великої Британії. Співголовами конференції протягом останніх п'яти років є її засновник, професор кафедри 503 Вячеслав ХАРЧЕНКО й професор Ніколаос БАРДІС (Hellenic Army Academy). Захід, присвячений гарантоздатним кіберфізичним інтелектуальним системам, об'єднав представників 18 країн, які представили 134 доповіді, зокрема 14 — від науковців, викладачів і студентів ХАІ. На відкритті ректор ХАІ Олексій ЛИТВИНОВ наголосив на особливій актуальності надійності й стійкості технологій в умовах війни. За результатами конференції відзначили авторів найкращих робіт. Серед переможців — аспірант кафедри 503 Вадим МІЩУК із дослідженням моделей глибинного навчання для виявлення вибухонебезпечних предметів за допомогою безпілотників. Його науковий керівник — професор Герман ФЕСЕНКО. До організації конференції долучилися також доценти Олег ІЛЛЯШЕНКО, Артем ТЕЦЬКИЙ, Артем ПЕРЕПЕЛИЦИН та інші викладачі кафедри.

Участь у цих заходах засвідчує активну присутність ХАІ в міжнародному науковому й технологічному просторі. Вона відкриває нові можливості для професійного розвитку, спільних досліджень, партнерств і впровадження сучасних технологій в освітній процес.

СТУДЕНТСЬКЕ ДОЗВІЛЛЯ

ГЕЛОВІН-2026

30 жовтня безпечний простір ХАІ перетворився на оселю нечистої сили. Вампіри, відьми, привиди, ельфи й навіть кіберпанк цього дня тут були бажаними гостями!

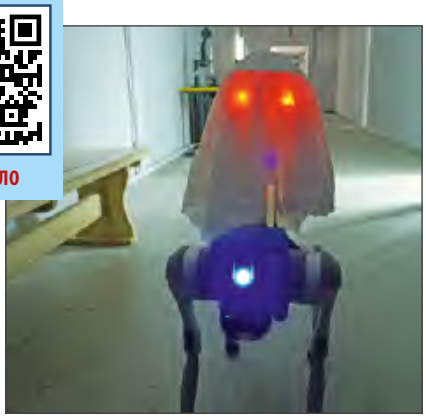
Бібліотека, захищений простір і молодіжний хаб змінили звичний вигляд: тематичні фотозони, павутиння, гарбузи й привиди створювали справжню атмосферу Геловіну. До свята долучилися студенти ХАІ, здобувачі освіти фахового коледжу й школярі.

Особливу увагу гостей привернув робособака-привид: біле простирадло й пекельно-червоні очі перетворили його на кумедного високотехнологічного полтергейста, який прогулювався коридорами університету.

На гостей чекали загадки, конкурси, змагання за призи й дефіле костюмів — від готичних чарівників і відьом до фантастичних істот. Не обійшлося й без частувань: піци, цукерок і тематичних солодощів.

Святковий настрій підтримували ведучі, а спільні розваги об'єднали учасників різного віку. Було весело, смачно й трохи моторошно — саме так, як і має бути на Геловін! ХАІ вкотре довів: для гарного свята достатньо фантазії, друзів і трохи магії!

ЯК ЦЕ БУЛО

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ РАДІОДИКТАНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ В ХАІ

27 жовтня, у День української писемності та мови, захищений простір ХАІ *Open Sky* об'єднав усіх, хто цінує українське слово. Студенти, викладачі, науковці, працівники різних відділів і служб ХАІ, представники деканатів і ректорату на чолі з ректором університету Олексієм ЛИТВИНОВИМ разом з усією країною писали текст «Лист, який не закінчується», автором якого став ветеран і письменник Артур ДРОНЬ, а зачитали диктант вчитель української мови та літератури Артур ПРОЙДАКОВ і співачка, громадська діячка й волонтерка Даша АСТА'ФЄВА. Писали натхненно, творчо, завзято й, звісно, з аерокосмічним характером!

Офіційний текст радіодиктанту оприлюднили 29 жовтня, тому кожен охочий міг перевірити свій текст самостійно, а от у ХАІ є власна традиція — змагання за звання найкращих знавців українського слова й традиційні призи від ректора! В університеті відзначили тих, хто найкраще впорався з диктантом.

ЯК ЦЕ БУЛО

Дякуємо всім, хто долучився до написання радіодиктанту в Open Sky! Такі зустрічі вкотре доводять: українська мова об'єднує нас, надихає та допомагає відчувати себе частиною великої спільноти. Пишімо українською! Єднаймося словом!

ВІДКРИТТЯ МЕМОРІАЛЬНОЇ ДОШКИ МИКОЛІ БЕРЕЗЮКУ — РЕКТОРУ, ЯКИЙ ТВОРИВ ІСТОРІЮ УНІВЕРСИТЕТУ

Микола Тимофійович Березюк очолював ХАІ в 1983–1998 роках. 20 жовтня на будівлі радіокорпусу університету урочисто відкрили меморіальну дошку на його честь.

Пам'ять про видатного керівника, науковця й педагога вшанували ректор ХАІ Олексій ЛИТВИНОВ, а також професори університету Вячеслав ХАРЧЕНКО й Клайд ФУРМАНОВ, які в різні роки очолювали кафедру кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій (503) — підрозділ, з яким було пов'язане професійне становлення Миколи Тимофійовича.

Його шлях у ХАІ розпочався на новоствореному радіотехнічному факультеті, одним із перших випускників якого він став. У 1962 році, після отримання диплома, Микола БЕРЕЗЮК долучився до викладацької роботи на кафедрі обчислювальної техніки та імпульсних пристроїв (нині — кафедра 503). Уже наступного року він першим в інституті опанував електронну обчислювальну машину, здатну виконувати 100 операцій за секунду, — передову для того часу техніку.

Від молодого викладача до доктора технічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України — таким був його шлях у науці. Микола БЕРЕЗЮК став одним із провідних фахівців у галузі обчислювальної техніки та кібернетики, очолював факультет радіотехнічних систем літальних апаратів, працював проректором із науково-дослідної роботи, а згодом — ректором університету. Його наукові здобутки були відзначені чотирма золотими медалями Федерації космонавтики СРСР.

Період його ректорства став важливим етапом розвитку ХАІ. В університеті створили обчислювальні центри на факультетах, відкрили підготовче відділення й підрозділ із підготовки іноземних громадян. У 1992 році розпочали навчання перші іноземні студенти. З'явився шостий факультет — нині факультет програмної інженерії та бізнесу, було створено навчально-науковий центр відкритих інформаційних та комп'ютерно-інтегрованих технологій CAD/CAM/CAE. Науково-дослідний інститут проблем фізичного моделювання ХАІ набув статусу Національного надбання України, завершилося будівництво навчально-лабораторного корпусу факультету літальних апаратів. Важливими для університетської спільноти стали й нові житлові об'єкти — будинок для викладачів і співробітників та будинок молодих фахівців.

Миколу Тимофійовича пам'ятають не лише як керівника й науковця. Він умів підтримувати університетські традиції, цінував творчість і студентську ініціативу. Саме за його ректорства започаткували святкування днів факультетів і проведення рок-фестивалів. А в 1995 році він особисто вітав легендарну команду КВК ХАІ з перемогою в чемпіонаті. Про ці й багато інших сторінок життя Миколи БЕРЕЗЮКА тепло згадували під час церемонії відкриття меморіальної дошки.

Меморіальна дошка на будівлі радіокорпусу — не просто знак пошани колишньому студентові, викладачеві й ректору. Це нагадування про людину, чия праця, ідеї та рішення стали частиною історії ХАІ, а також свідчення того, що університет береже пам'ять про тих, хто творив його сьогодення й закладав підвалини майбутнього.

МЕДІАПРОСТІР

ПРЕМ'ЄРИ ЖОВТНЯ НА YOUTUBE

«ХАІ. Формула зльоту» — це розмови з тими, хто злетів, але не забув, звідки стартував. Ведучий і випусковий редактор проєкту — Ігор ДІДЕНКО. Проєкт реалізовано Центром зв'язків з громадськістю ХАІ.

Випуск 27. Олександр КУЗНЕЦОВ — пілот, легенда українського дельтапланеризму

Олександр КУЗНЕЦОВ — відомий український дельтапланерист, конструктор, інструктор та організатор дельтапланерного руху. Людина, яка присвятила небу десятки років, навчила літати багатьох інших і разом з Оленою ОСТАХОВОЮ встановила світовий рекорд FAI, пролетівши понад 705 кілометрів без посадки. У розмові з Ігорем ДІДЕНКОМ — про ХАІ як початок професійного шляху, перший політ, особливості дельтапланеризму, інженерне мислення конструктора, розвиток літальних апаратів і рекордний політ 2013 року. Про те, що відчуваєш після майже шести годин у небі, як створюється вдале крило, що залишається за межами польотів і чому людина може присвятити небу все життя.

#ХАІподкаст — дайджест новин про життя університету й новий формат спілкування зі спільнотою Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут». Ведуча проєкту — Шамсійя МУСАЄВА, директорка студентського клубу ХАІ.

Сезон 3. Випуск 31. Перший окремий медбат, евакуаційний НРК «Мауль», Антін РОЩІН, Владислав ХОРОЛЕЦЬ

У студії студенти в пікселі, які працюють над технологічним складником сучасної війни — наземними роботизованими комплексами. «Мауль» — НРК для евакуації, логістики й підтримки бою в найскладніших умовах. Перший окремий медичний батальйон. Який вигляд мають сучасні місії з порятунку бійців на фронті та як технології українських військових задають нові технологічні тренди війни? Про це розкажуть молодший лейтенант Антін РОЩІН, командир взводу безпілотних наземних комплексів роти безпілотних систем, і молодший сержант Владислав ХОРОЛЕЦЬ, командир відділення взводу безпілотних наземних комплексів роти безпілотних систем.

З ініціативи ректора Олексія ЛИТВИНОВА оновлений Музей історії ХАІ відкрили 14 квітня 2026 року з нагоди 96-річчя Національного аерокосмічного університету «ХАІ».

Музей має три зали й 12 експозиційних груп, які об'єднують більш ніж 100 унікальних історичних артефактів. Найстарішому експонату колекції понад 120 років!

Усі ремонтні роботи виконав експлуатаційно-технічний відділ університету. Авторка дизайн-проєкту музею та внутрішнього оформлення експозицій, а також ведуча екскурсії — директорка студентського клубу ХАІ Шамсійя МУСАЄВА.

ХАІ стане базою Північно-Східного регіонального інженерно-наукового кластеру в межах всеукраїнської програми «Інженерне майбутнє України». До ініціативи долучаться провідні університети, промислові підприємства Харкова й інших регіонів України.

Як кластер сприятиме посиленню практичної підготовки студентів, співпраці з виробництвом і розробленню нових технологій? Які університети вже стали його учасниками? Про це в етері радіо «Накипіло» розповів ректор ХАІ Олексій ЛИТВИНОВ.

КОНКУРС

НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД ЗАВІДУВАЧІВ КАФЕДР:

технології виробництва літальних апаратів — 1 посада, вимоги до претендентів: науковий ступінь — доктор технічних наук, учене звання — доцент, стаж науково-педагогічної роботи — не менше 10 років, наявність не менше 5 видів досягнень у професійній діяльності науково-педагогічних (наукових) працівників, що передбачено Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, за останні 5 років за освітнім, професійним профілем кафедри, досвід викладання дисциплін за напрямком авіаційна та ракетно-космічна техніка;

конструкції та міцності авіаційних двигунів — 1 посада, вимоги до претендентів: науковий ступінь — доктор технічних наук, учене звання — професор, стаж науково-педагогічної роботи — не менше 10 років, наявність наукових та навчально-методичних публікацій за фахом кафедри, наявність не менше 5 видів досягнень у професійній діяльності науково-педагогічних (наукових) працівників, що передбачено Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, за останні 5 років за освітнім, професійним профілем кафедри;

інженерії програмного забезпечення — 1 посада, вимоги до претендентів: науковий ступінь — кандидат технічних наук, учене звання — доцент, стаж науково-педагогічної роботи — не менше 10 років, наявність не менше 5 видів досягнень у професійній діяльності науково-педагогічних (наукових) працівників, що передбачено Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, за останні 5 років за освітнім, професійним профілем кафедри;

української мови та мовної комунікації — 1 посада, вимоги до претендентів: науковий ступінь — кандидат філологічних наук, учене звання — доцент відповідно до профілю кафедри, стаж науково-педагогічної роботи за фахом кафедри — не менше 5 років, наявність не менше 5 видів досягнень у професійній діяльності науково-педагогічних (наукових) працівників, що передбачено Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, за останні 5 років за освітнім, професійним профілем кафедри;

Обов'язкові документи, які подаються на конкурс: заява на ім'я ректора про допуск до участі в конкурсі, документи про освіту, науковий ступінь, учене звання, список наукових праць, винаходів, науково-методичних публікацій (Додаток А до Положення про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад, призначення та звільнення з посад, продовження терміну роботи науково-педагогічних працівників Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»). Умови та оплата праці згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.2026 № 1078 (із змінами) «Про умови оплати праці педагогічних та науково-педагогічних працівників».

Строк подання документів для участі в конкурсному відборі становить один місяць з дня оприлюднення/публікації оголошення про конкурс.

ДОКУМЕНТИ ПОДАВАТИ ОСОБИСТО ДО ВІДДІЛУ КАДРІВ:
61070, м. Харків, вул. Вадима Манька, буд. 17,
Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»,
відділ кадрів університету, тел. 788-40-46.

ЩОРІЧНА ПРЕМІЯ РЕКТОРА ДЛЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

У Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» оголошено конкурс на здобуття щорічної Премії ректора для молодих учених. Його мета — підтримка наукової діяльності молодих учених, заохочення їхніх досягнень і популяризація науки.

Участь у конкурсі можуть брати молоді вчені ХАІ: особи віком до 35 років включно, які мають освіту не нижче магістерського рівня й здійснюють наукову і/або науково-технічну діяльність, а також доктори наук віком до 40 років включно.

Премію присуджують за результати наукової діяльності й досягнення протягом календарного року.

Строк подання документів: 1–20 січня 2027 року.

Дата засідання Конкурсної комісії: 21 січня 2027 року.
Дата підбиття підсумків конкурсу: 22 січня 2027 року.
Дата вручення премії: 25 січня – 23 лютого 2027 року.

Звертаємо увагу: учасники конкурсу професійної майстерності «Ікари ХАІ» поточного року не можуть одночасно претендувати на Премію ректора для молодих учених за результатами цього самого календарного року.

Детальні умови конкурсу й процедура подання документів викладені в Положенні про щорічну премію ректора для молодих учених.

Пошта для надсилання матеріалів: rmv@khai.edu

ПОЛОЖЕННЯ

ЗАСНОВНИК
Ідентифікатор медіа № R30-05507 (Протокол № 25 від 26.09.2024).
Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»
61070, Україна, м. Харків, вул. Вадима Манька, 17
Номер підготовлено і зверстано в редакції газети «За авіакадри»
Телефон: +38 (057) 788 42 47 E-mail:pr@khai.edu

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ
Шамсійя Мусаєва
Олександр Кушнаренко
Ігор Діденко
Тетяна Козіна
Анна Литвин
Олена Литвин

ВИГОТОВЛЮВАЧ
Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»
61070, Україна, м. Харків, вул. Вадима Манька, 17
Реєстраційне свідоцтво: серія ДК № 391 від 30.03.2001
Наклад 100 пр.
Замовлення № 240-26
Газета розповсюджується безкоштовно

ВІЙСЬКОВА ОСВІТА ВИПУСКНИКІВ ХАІ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Якщо говорити про системну військову освіту випускників ХАІ, то цілеспрямовано її здійснювали на кафедрі військової підготовки за відповідними військово-обліковими спеціальностями. Основними навчальними предметами були загальновійськова підготовка, цивільна оборона, а також окремі військово-спеціальні дисципліни. Навчальний план становив приблизно 500 годин. Акцент робили на формування предметних навичок з експлуатації та ремонту авіаційної техніки. Слід зазначити, що в деякі періоди в ХАІ здійснювалась підготовка парашутистів, штурманів, а також фахівців з експлуатації засобів військ протиповітряної оборони (ППО).

Полковник, командир авіаційної дивізії Степан Михайлович Васильєв у 1941–1945 рр.

Програма військової підготовки в ХАІ обмежувалася тактичним рівнем, однак деякі викладачі-офіцери, які мали відповідну освіту й досвід служби на оперативних посадах, ознайомлювали студентів з основами оперативного мистецтва, розширюючи їхній кругозір за межі базового курсу. Успішно передавали такі знання керівники кафедри військової підготовки — учасники Другої світової війни генерал-майор П. Д. Бондаренко й полковник С. М. Васильєв. Перший свого часу обіймав посаду командира авіакорпусу, другий — заступника командувача повітряної армії. Вони передавали свій досвід, ознайомлювали студентів з особливостями підготовки армійських операцій і перебазування формувань авіаційних об'єднань під час їх проведення, а також розкривали тонкощі планування розподілу міжремонтного ресурсу авіаційної техніки на різних етапах бойових дій. Ще один фронтовик, керівник кафедри генерал-майор артилерії М. І. Доброльотов, як висококваліфікований фахівець військ ППО, під час занять також часто порушував фундаментальні питання основних розділів військової теорії, насамперед військового будівництва об'єктової ППО.

Керівництво ХАІ приділяло значну увагу розширенню світогляду студентів у військовій сфері. Так, ректор ХАІ в 1962–1976 роках, учасник Другої світової війни М. А. Масленников організовував зустрічі студентів і співробітників інституту з фахівцями військових представництв провідних підприємств аерокосмічної галузі, які проводили тематичні заняття. Це позитивно впливало на навчальний процес, спонукало виконувати курсові й дипломні проєкти, спрямовані на розроблення виробів подвійного призначення, придатних у цивільній і військовій сферах. Важливу роль відігравала й практика взаємного рецензування випускних робіт студентів і курсантів фахівцями ХАІ й військових вишів аерокосмічного профілю.

Кафедра військової підготовки ХАІ, кінець 90-х — початок 2000-х рр.

Про тонкощі взаємодії представників військового замовника аерокосмічної техніки з її розробниками (організаціями, установами й підприємствами галузі) систематично доповідали в ХАІ провідні конструктори й технологи. Вони наголошували на важливості чіткого бачення місця, ролі й завдань зразків озброєння та військової техніки в організації дій військ згідно з тією чи іншою оперативно-тактичною концепцією. Такі погляди поділяли й педагоги-вчені, які прийшли до ХАІ після завершення служби у військових структурах. Прикладом є викладацька діяльність учасників Другої світової війни полковників М. Т. Ожгіхіна й В. І. Кириченка.

На сьогодні існують різні погляди на зміст і форму військової підготовки студентів ХАІ, а також на необхідні компетентності викладацького складу вишу у військовій сфері. У зв'язку із цим доцільно окреслити кілька аспектів, перевірених історичним досвідом.

Загальновійськова підготовка студента залишається актуальною як на рівні окремого солдата, так і на рівні молодшого командира. Зважаючи на рівень інженерної підготовки студентів за профілем ХАІ, доцільною є підготовка фахівців з обслуговування аерокосмічної техніки військового призначення на рівні персоналу технічної ланки. Існують також погляди про можливість і доцільність підготовки фахівців для військових представництв.

Ураховуючи кар'єрне зростання випускників ХАІ до рівня керівних посад, доцільно ще в процесі навчання ознайомлювати студентів з особливостями функціонування аерокосмічної галузі в умовах воєнного часу: від питань організації безпосередньої охорони й передової оборони її об'єктів до питань їх евакуації. Залишаються актуальними питання навчання студентів основ взаємодії представників замовника озброєння та військової техніки з виконавцями замовлень, чіткого бачення місця, ролі й завдань застосування цих зразків в організації дій військ відповідно до сучасних оперативно-тактичних концепцій.

Окремо постають питання сучасних форм надання військових замовлень та ефективних алгоритмів їх виконання. Водночас важливим є забезпечення подальшої модернізації

замовлених зразків з огляду на зміни військових концепцій. Безумовно, із суттю цих питань та їх тонкощами має бути ознайомлений і викладацький склад. Таку підготовку доцільно здійснювати у форматі курсів підвищення кваліфікації.

Наведені питання мають вирішуватись із залученням фахівців військової справи — знавців військової теорії. Принципи військової освіти студентів і підвищення компетентності викладацького складу у військовій сфері мають бути відображені в Статуті ХАІ, а їх реалізація стати предметом розгляду Наглядової ради університету.

Канд. військ. наук, доц. Тахір СУТЮШЕВ

Кафедра військової підготовки ХАІ, кінець 90-х — початок 2000-х рр.